

NA MÍSTĚ PRÁZDNIN

I. V letošním roce každý, jehož údělem jest "v potu tváří chléb si vydělávati," byl oprávněn k nějakému dni prázdnin a dokonce i my, redaktor t. l., obírali jsme se smělou myšlénkou, že aspoň na týden ztratíme se někam, kde o kolí nejmeně by nás upomínalo na naše každodenní zaměstnání. Zaslí jsme již ve své smělé myšlénce tak daleko, že probírali jsme jízdni řády železniční a pročetli literaturu, kde vychvalováni jsou přednosti jednotlivých států jako letních resortů. Ko- nečně, známým procesem vylučo- vacím, zbyly pouze coloradské ho- ry a minnesotská jezera, mezi ni- miž nemohli jsme se rozhodnouti — a facit všeho byl, že když nyní vzpomínáme na těch jede- náct dní strávených mimo krb rodinný a mimo obvyklé zaměst- nání, ono v nich nebylo mnoho prázdné. Byl to spíše "strenuous time," byly to skoro takové prázdniny, jakých si dopřává neb chtějí si dopřáti náš sekretář stá- tu, p. Bryan, a proto tuto staf jsme nadepsali "Na místě prázdnin."

Byli to kollegové z New Yorku, kteří nám zkazili všechny naše pečlivě vypracované plány, neboť z onoho města, kde minochodem řečeno, strávili jsme asi dva roky svého života, vyšel návrh na svolání žurnalistického sjezdu. Ně- co nám sice říkalo, "vždyť oni to bez tebe také spraví, nemusíš být na každém posvěcení," ale když z Omahy i South Omahy kde kdo na ten sjezd se chystal, do- spěli jsme k náhledu, že přece je- nom neměli bychom zůstat doma nebo snad jeti jinam a někde u je- zera chytat ryby a pokoušet se z dívků, zatím co kollegové a kollegety skrápějí by národa ro- le dědičné potom skrání svých. — Z Omahy se chystala tak silná de- legace kollegu a kollegety, že je- domo známého železničního úřad- níka jsme se přeptávali, co by stál zvláštní Pullmanův vagon, a- le na konec to dopadlo jako s tím kansaským zabolovcem, o němž svého času jsme psali, a jeho ko- řist.

Povyku natropeno bylo sice do- stí, ale když rozhodná chvíle na- dešla, sešli jsme se na nádraží je- nom tři, a z těch třech pouze dva novináři, kollega Charvat a pisa- tel těchto řádek. Ovšem, p. Ma- šek, virtuos v klápní na sázecký stroj, jest také kus novináře, a proto ten den, co se v Chicagu zdržel, na své cestě do Clevelan- du, udělali jsme jej na tom žur- nalistickém sjezdu strážcem dvě- ří.

Vyjeli jsme z Omahy za náladu stísněnou, což dá se snadno vy- světliti. Uvážíme-li, co jest v O- maze žurnalistů a žurnalistek, těch aktivních a jenom částečně aktivních, mohli se snadno ten Pullmanův vagon naplniti, a jaká to mohla být veselá cesta! Co jenom my jsme se na ni natěšili, a všecko se to zkazilo! Jenom tři ze slavné metropole západních Čechů a to jenom dva novináři a ten třetí jenom kousek novináře. Obírali jsme se řešením přičin, proč to zastoupení tak blbě do- padlo a každý usoudil jinak. Dle zákona sverehovaného státu Iowa nejspíš nějaký nápoj, který mož- no na vlacích dostati jest "ginger ale" a to nějak nepřispívalo k roz- pětí těch čínských myšlének, s nimiž do vlaku jsme se ubírali. Mašek byl tak disgustován, že ani pohár importovaného dublinského "ginger ale" nedopil. Jeden ži- perný občan, odkudsi z Califor- nie, potají si tam přilil "brandy" a popíjel pak se sjezdem chutí.

Ačkoli měli jsme listky pro jed- nu káru a byly kuspny o den dříve, na nádraží nám vysvětlili, že stal se nějaký omyl a nás dva novináře dali do jedné káry a Ma- ška do jiné, asi o půl míle ku pře- du. Byla kolem jedenácti, když jsme se odebrali na zastávku od- počiněk a ráno v 7:45 byli jsme v Chicagu. Po snídaní jsme se re- zolli a sešli se až v pondělí ráno v Pilschachův auditoriu, kde konal se sjezd českých novinářů, první od založení českého tisku v této zemi. — Měli jsme zastoupení: Charvat i Mašek, právního činu v neděli způsobem velmi užlech- tilým využítkovali, a sdělení o- tom přirozeně mne potěšilo. My strávili jsme odpoledne na výletu Svobodné Ohce, kde naše neoče- kávaná přítomnost vyvolala živý zájem a jak jsme mohli pozorova- ti, milé překvapení.

Žurnalistický sjezd.

Když prohlížíme staré ročníky česko-amerických časopisů, shle- dáme, že nutnost novinářského sjezdu byla dávno uznávána a vi- cekrátě určité návrhy ve směru tom činěny. Půda nebyla však připravena, a jak se na sjezdu v Chicagu ukázalo, není připravena ještě dnes. Tím však nemáme sjezd v Chicagu bagatelisovati, naopak pokládáme jej za událost velkého historického významu v národním životě Čechů ameri- ckých. A stejně událostí historič- kého významu jest, že dva den- níky v Chicagu, které svými dvo- jtydenníky zaplavují Západ, sjezd ignorovaly. To ovšem každému, kdo má ten nejzdařilejší pojem o povinnosti žurnalistiky, zdá se něčím naprosto nemyšlitelným, ale je to skutečnost. Za to "kol- legové" v Chicagu rozepsali se o sjezdu až po něm, a jak se roze- psali! Nepochybujeme, že jejich chleboháři mají z toho radost, a- le k zvýšení vážnosti česko-ameri- cké žurnalistiky ve veřejnosti tím nepřispějí.

Ačkoli dva nejrozšířenější den- níky sjezd ignorovaly a umlčova- ly, panoval oň v Chicagu zájem a stejný zájem sledovali jsme na- venkově. Zajeli jsme z Chicaga vysoko na sever, až k jezeru Su- perior, do pustiny, abychom tak- řečeno, a několi ani jednou o sjez- du sami řeč jsme nezačali, všude byli jsme tázáni na novinářský sjezd a co se na něm usneše. Že bylo to povinností českého tisku v Chicagu o sjezdu referovati, že bylo to povinností Česko-Ameri- cké Tiskové Kanceláře sjezdu se- sáskati, netřeba zajišťi dokaza- vati, netřeba dokazovati věci, které každému, kdo dovede logi-cky přemýšlet, jsou samozřejmy.

Skoro v tentýž čas, jako sjezd českých novinářů, konal se v jed- nom městě blíže Chicaga sjezd spolupracovníků anglických žur- nálů, kteří v nich obstarávají hu- moristické rubriky a o tomto sjezdu, který byl poněkud pře- tleškov, společenskou schůzkou, přinášely anglické deníčky v Chicagu dlouhé zprávy. Sjezd česko-amerických novinářů, který nebyl svolán výhradně ze třídní- mi zájmy, od něhož česko-ameri- cká veřejnost právem mnoho oč- kávala a jsme jisti, že práce, ku- které v Chicagu základ položen, přinese dobro a prospěch lidu na- šemu — tento sjezd dva nejrozší- řenéjší deníčky umlčovaly a igno- rovaly a nyní snaží se jej zleh- čovati a zesměšňovati. Tyto věci pouze zaznamenáváme a ani nám nenapadne horšiti se na kollegy v Chicagu nebo na jejich chlebo- háře, ale myslíme, že jednou če- ské Chicago bude mít deník, který bude vydáván pro zájmy lidu a nikoli pro bezedné kapsy vydavatelů, deník, který chápati bude poetivě a opravdově žurnali- stické a kulturní poslání.

Na sjezdu zastoupeny byly ča- sopisy z New Yorku, Clevelandu a Omahy a Chicagu vyšlo se nej- více a nejdále všude. Jest sice pravda, že navrhována byla reso- luce, v které kritisována Tisková kancelář a dva místní deníčky, a- le když kollegové z Chicaga je- den za druhým vystupovali a slo- vy až tklivými žádali, aby nebyly přijaty tyto resoluce, že přý zne- možnilo by jim to vstoupení do organizace, jak přý by mohli jiti druhý den do redakce, kdyby na sjezdu, na němž se podílili, kriti- sování byli jejich vlastní zaměst- navatelé, ony resoluce za jedno- myslného souhlasu vsaty byly zpět, aby ta přeháčka byla od- stráněna, aby kollegové v Chica- gu umolněno byla vstoupiti do organizace. A nejenom to, bylo to převládajícím míněním ve sjezdu, že Chicago mělo by býti sídlem výkonného výboru pro příští tři roky a byla též formálně navrže- no, avšak byli to kollegové z Chicaga, jimž "sedlába kolona," kteří neměli dosti kuráže, aby

prijali vyznamenání, jež nyní New Yorku vytýkají a když oni, kollegové v Chicagu, sami tlumo- čili obavy, že u nich asi by to ne- šlo, že ještě není provedena mš- ní organizace, atd., vzat návrh, a- by Chicago bylo sídlem výkonné- ho výboru, zpět, a zvolen New York.

Tak se věci měly, jak ostatně vysvitne ze zápisek, jež tiskem budou vydány a kollegové v Chi- cagu, kteří nyní píšou o "tak zvaném sjezdu" žurnalistů, o "tak zvaném Svazu," kteří píšou posměšně odhrůvačky, kteří po sjezdu vrátili sjezdové legitimače, což jest asi zrovna tak, jako by někdo užival více denního poho- stinství a pak se poroučel slovy, "nyní mně vlezte na záda," nebo něčím na ten způsob, ti kollego- vé brají úlohu, na niž ani dost málo nemusí býti hrdí.

Druhý den po napsání této sta- ti došla nás "Nová Doba", kde redaktor p. Charvat, jež sjezdu se sčastnil, v obsáhlém a důklad- ném článku praví mezi jiným:

"Organisace česko-amerických žurnalistů nebyla by úplnou, kdy- by nebylo v ní Chicaga, či lépe, kollegu, zaměstnaných v tamních denících. Jejich odstředivě sna- hy nyní jsou nám těžko k vy- světlení. Na sjezdu jim ublíženo nebylo. Sjezd jako celek vítal je radostně do svého kruhu a přál si, aby tu projevil svoje náhledy a návrhy. Pan Dongres svoje po- zdějí odmitavé stanovisko založil na osobním projevu jednotlivce, a kterýmžto projevem sjezd vlastně neměl ničeho společného. Když jednalo se o resoluce, a kterými pan Dongres a ostatní chicagští kollegové nesouhlasili, to sjezd v zájmu věci, v zájmu příští organi- sace chicagských novinářů, tyto projevy spravedlivého rozhořčení nepřijal. Co mělo býti pro soud- ní příští společné práce chicagských novinářů vykonáno více? Že reso- luce tyto byly otištěny v listě, který vyšel do sjezdu svého zpra- vovaje, to není věc sjezdu a ne- lze tím odvádňovati takového stanoviska, jaké pan Dongres za- njal."

Zde tedy jinými slovy řečeno jest zrovna to, co my sverlu praví- me a žádný poetivý a inteligent- ní člověk, který sjezdu se sčast- nil a na vlastní oči viděl, jak věci se tam vyvíjely, nemůže psáti a- nulviti jinak.

Z onoho článku v "Nové Do- bě" uvádíme ještě následující zá- věrečný odstavec:

"Pro tyto a různé jiné příčiny sjezd česko-amerických žurnali- stů měl velký význam a tento ne- může utrpěti bagatelisováním je- domo práce lidu, kteří ku jeho zla- ru tímto nepřispějí a jeho sledují úspěch jeho zeslabiti, aby mohli říci své: I told you so! — Ti, kdož se jej sčastnili, odjíždějí s pevnou vírou v příští organizaci a s nadějí pro nastávající práci. Rozjždějí se s přesvědčením, že sjezd měl dalekosáhlý význam a toto přesvědčení nemůže býti o- třeseno disharmonií v místech, kde právě je nejvíce potřeba pů- sobení novinářské organizace pro lepší budoucnost všech příslušní- ků novinářského stavu."

Správně vystihl situaci spisova- tel Tomáš Čapek, jež v blaho- přejícím telegramu sjezdu zaslá- ným praví, že "neúspěch některých žurnálů dokazuje cenu tohoto hnutí," a Svaz, časopisy v něm zastoupené, vykonati mohou mno- ho na prospěch česko-amerického lidu a možná, že nadejde doba, kdy tento česko-americký lid bu- de se ptáti kapitalistických novi- nářských podniků v Chicagu, proč ubíjely hnutí, z něhož celku jenom prospěch vzejíti mohli.

Z přijatých stanov uvádíme zde ústřední články první a pak 5. odstave- článku druhého. Článek I. zní: "Česko-americký Svaz Žurnalistů má za úkol hájiti hmotné zájmy svých členů a k tomu eji zaklá- dati spolky žurnalistů v jednotli- vých střediscích česko-ameri- ckých a pracovati k zvýšení du- ševně česko-amerického žurnalisty." Odstavec 5. článku druhého, kde se jedná o způsobech, jimiž Svaz škola toho hodí se domáhati, zní: "Vydáváním publikací o stavovských a kulturních otá- čkách, sjezdových novinářů, atd." — Žle načteno jest široké pole čin- nosti a Svaz žurnalistů na prvním místě jest povolán, aby práce ta- kové se ujal a myslíme, že nijak nevyužikalo by se to z rámeč je-

ho činnosti, kdyby od vydávání publikací o stavovských a kul- turních otáčkách, postoupil k li- teratuře, která až dosud velmi smutně se reprezentuje, jak nám poetivě řekl p. Tomáš Čapek ve své knize "Padesát let českého ti- sku."

Otázka starobního fondu.

Sjezd usnesl se na založení sta- robního fondu pro novináře a na výkonném výboru jest vypraco- vati podrobnosti tohoto systému. Pozorujeme, že i mezi novináři na toto zařízení pohlíženo jest s myl- něho stanoviska. Takový starob- ní fond není žádnou dobročinnos- tí a nikdo nepotřeboval by si či- nití výčitek, že snad kollegové je- na stará kolena žijí. Taková vý- ka mohla by se činiti tímtež prá- vem členství v podpůrných bra- trských spolecích. I tam, když ně- kdo zemře, ti ostatní bratři a se- stry se skládají a přispívají na jeho rodinu. Zatím skutečností jest, že pouze dostává to, nač si platil. Takové starobní fondy za- kládají dnes v Evropě vlády a v Americe skoro všechny korporace, a to nejenom pro dělníky, ný- brž také pro úřednické personál.

Ve Švédsku na příklad system starobních fondů bude rozšířen na všechny příslušníky státu, kte- ři nějakou práci konají, od uni- versitního profesora až po ná- dělníka a služky a hospodyně. Jednou vážnou námitkou jest, že českých novinářů v Americe není dost, aby takový starobní fond mohli vybudovati a udržovati a snad praktičtějším by bylo, kdy- by Svaz na takové starobní poji- stění svých členů platil v některé společnosti, která se tím oboho- dem zabývá, a těch jest v Ameri- ce několik. K tomu eji mohlo by se použiti nejenom příspěvků, ale zároveň fondů jinak získaných, jako ze zábav, přednášek, prodeje knih a publikací, atd. A žádně to sdržením novinářské nemuslo by se ostýchati uspořádati ať zá- bavu neb přednášku ve svůj vlastní prospěch. Od nikoho ne- žádá se tolik práce pro veřejnost, jaky od česko-amerického noviná- ře a jest to práce poněkud více "grat- tis," a práce hodně nvděčná. Jak na sjezdu bylo správně podotknu- to jedním z účastníků, p. lískou, i zaměstnavatelé měli by do tohoto fondu přispívati, jak činí všechny korporace v Americe, jež tyto sta- robní fondy zavedy; v Evropě, jak známo, jsou k tomu nuceny zákonem. Dlužno počítati se sku- tečností a nikoli s teoriemi a skutečností jest, že není jediného českého novináře v Americe, jež měl by takové službu, aby spo- stáří mohl si zabezpečiti, aby ale- spoň několik roků na sklonku ži- vota v klidu mohl strávití. Tyto poměry zavínaly, že mnozí scho- pni žurnalisté jiné povolání si vy- hledali, a že tomu neb onom se podalilo nějakým způsobem hmotné poměry si zlepšiti, to na sverhu uvedené skutečnosti ni- čeho nemění. My velmi pochybuje- me, že česko-američtí žurnalisté vůbec kdy budou za svoji práci placeni, jak by si zasloužili. Ten- to starobní fond nebyl by žádnou dobročinností, žádnou žehnotou, byl by praktickým zařízením, kte- řé přítomný ekonomický system činí přímo nutným a jež také v- lohě dohledná stane se všeobe- ným.

Co se týče zakoupení nějakého místa někde u jezera, kde žurn- alisté mohli by strávití pár dnů prázdnin, to jest zcela jinou věc a my byli bychom mezi prvními, kdož by hlasovali "ano," ale i to má své obtíže. Místo, které by bylo přehledným pro kollegy v Chicagu, nebylo by příhodným pro členy v New Yorku, Clevelandu, Omaze, a železniční jízdné jest či- nitelem, s nímž nutno počítati. — Co na příklad by stála cesta z New Yorku níkam do jezerní oblasti ve Wisconsinu, za to kol- legové v New Yorku nebo v Cle- vlandu mohli by býti krásně ži- viti dva týdny neb dále v libálých letních resortech, jichž jest v blí- zku okolí oněch dvou měst na sta. Při dobré vůli členové míst- ních sdružení mohli by si sami takové místo najiti a sařiditi v největší možné blízkosti od jich domova a střídatě prázdniny tam trávití.

Při svých obhájebkách po- dotkněte laskavě, že jste četli onu oznámkou v našem listě.

Mírné projímadlo,

zvláště vhodné pro děti, jež nepůsobí bolestí ani dávení, jest

SEVERŮV LAXOTON

Jest odporučován v léčení zácpy u dítek a u osob slabé soustavy. Cena 25 centů.

Severův Tišitel Děti

(Severa's Soothing Drops)

Jest odporučován jako neškodný a čistý lék pro kojence i dítky k ulevení křečím, koliky, bolestí a podobných chorob u dítek. Cena 25 centů.

V lékárnách. Nepřijímejte padělků. Žádejte Severovy Léky. Ne- má-li je váš lékárník v zásobě, objednejte si je přímo.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS IOWA

AMATÉR-UMĚLEC.

Bostonský měsíčník, věnovaný fotografii, "Photo-Era", přináší v zářijovém čísle v čele listu článek "The Work of Dr. D. J. Růžička" z pera Phil M. Rileyho s dvanácti snímky prací tohoto česko-ameri- ckého umělce-amatéra.

Vážný krajana Dr. Růžička jest lékařem v české čtvrti new- yorské, na 72. ulici. Otec jeho, lé- kárník na odpočinku, trávil kus života v Nebrasce a dnes žije své knihovně, jež v oboru historickém a filosofickém je nejlepší souko- rou knihovnou v české Americe. Jméno Dr. Růžičky za poslední dva roky nabylo v kruzích ameri- ckých, zabývajících se uměleckou fotografií, úžasně rychlé vzácného zvuku. Z neznámého pěstitele kamerového sportu vyšimul se mezi skutečné vůdce fotografického umění v Americe, a zajímavo jest čísti nadšený článek Rileyův, li- čící vývoj krajana, který nás tak čestně zastupuje před nejlepší A- merikou.

Dr. Růžička, jež se narodil v Čechách roku 1870 nedaleko Pra- hy, přišel jako šestiletý hoch do Nebrasky a je tudíž se svou vře- lou láskou k češtví a zároveň se svým prosycením americkou kul- turou typem onoho zdravého Če- cho-američanství, po němž jest nám toužiti. Roku 1884 dostal se v rodici opět na výhled a od roku 1891 provozuje lékařskou praxi. Roku 1904, kdy se zabýval poku- sy s Roentgenovými paprsky, koupil si první fotografický přis- troj a zabýval se brněním snímků pouze jako každý amatér.

Na jaře 1909 koupil si Dr. Rů- žička náhodou v podzemní dráze, čekaje na vlak, číslo měsíčníku "Photo-Era", v němž byly zduři- le otisky uměleckých prací Duer- kirkepových. Od té chvíle počal věnovati horlivější píli umění fo- tografickému a když v květnu 1911 dosáhl druhé ceny v soutěži za fotografii "A Stormy Day" (pohléd na new-yorskou avenue za sněhové vánice v ranních hodi- nách), jal se úsilně stoupati k nej- vyšším metám. Čestné ceny a po- ety počaly se hrnouti, umělecké fotografie jeho dobývaly si nad- šeného uznání nejen ve Spojených Státech, ale i v Kanadě (v Mon- trealu a Torontu). Zamílované kamery, jichž při svých pracích dnes nejvíce užívá, jsou 3 A Kodak s Zeissovon čočkou F-6.3 a skládací kamera 4x5 s 9 paleový- mi Smithovými polo-achromati- ckými čočkami. To jen podotče- no budí pro ty, kdo těž se zabý- vají tímto užlechtilým oborem zá- bavy.

Byl jsem tehdy ještě v New Yorku a sledoval jsem s velkou úžastí tyto počátky rodícího se umění Dr. Růžičky. Již tehdy vznikly četná práce, které i dnes ještě patří k nejlepším. Tehdy Central Park, Bronx Park, Pol- kan Bay a břeh mořský byly u- mlčkovými "ateliery pod širým nebem", v nichž Dr. Růžička pro- vatoval. Jeho uměleckému oku po- dařilo se v oněch velikých, krás- ných sadách, které pro průběh ně- ho člověka jsou jen právě sady a užito zvláštěna, našetři sádkou, přibídky a výsade, působící nej- užlechtilým uměleckým do- lum. Se zdáhu nejzdařilejších ná-

Jad, za ranního jitra, v podvečer, za odpolední hry stínů a světel paprsků slunečních, z jara za má- jové pršky, na podzim za průsvit- né mlhy, v zimě pod sněhovým hávem, — tak vyrůstaly roztomi- lé obrázky, jeden náladovitější druhého. Později rostlo půnobi- stě: zářijová "Photo-Era" před- vádí bárku z Benátek s kontura- mi domu v pozadí, zákonty z Pat- rasu v Řecku, a přede mnou vedle toho leží originální fotografie, vzniklá loni, pražský pohled od Odolkových mlýnů k Staroměst- ské mostecké věži a vodárně, s poetickou clonou stromové větve, a horního levého kraje obrazu se překláníje. A k tomu přistupu- jí portrétní studie, z nichž k nej- většim náleží Lenbachovský půso- bící podobizna otce umělceva a několik vlastních portrétů.

Dnes máme v tomto oboru, kde fotografie vypíná se tak vysoko, že stýká se s uměleckou tvorbou krajinařskou a portrétní, v Dr. Růžičkoví representa, který v a- merických kruzích dohlý českému jménu vzácně eji.

(“Slavie.”)

Dr. F. A. Sedláček

OMAHA, NEB.

ÚŘADOVNA: 1270 So. 13th Street
proti Hotelu Prague.
Tel. Red 4612

RESIDENCE: 1451 So. 11th Street
Tel. Douglas 4286.

Dopoledne Dr. Allison v nemocnici.
V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpol.
V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

Dr. Chas. Rosewater

český lékař

Úřadovna 222 Bee Bldg.,
Omaha, Neb.

Ord. hodiny — 11 ráno.
2 do 4 odp. — 5:30 do 6 odp.
V neděli: 10 do 12 dopol.

Dr. B. DIENSTBIER

český zubní lékař

Pokoj č. 715 City National Bank
(11 a Harvard ulice)
TEL. DOUGLAS 4286
Res. 1915 S. 14 St. Tel. Doug 4605
(Chybný je 9 h. dop. 10 h. odp. Vždy dle vstřícnosti.)

DR. J. C. SOUKUP,

ZUBNÍ LÉKÁŘ

Telefon: Douglas 130

201 Paxton Block (roh 16. a Farnam
OMAHA, NEBR.

JOS. T. VOTAVA,

PŘÁVNÍK

Úřadovna: 6. pokoje 500
Bee Building.

Telefon: Douglas 651.

Omaha Nebraska.